

Mikroekonomie I

Cvičení 4 – Chování (rozhodování) spotřebitele,
poptávka na trhu produktů

Ing. Vojtěch Jindra

Katedra ekonomie (KE)

MIEK1 – Cvičení 4

Rozhodněte, zda uvedená tvrzení jsou **pravdivá** nebo **nepravdivá**.

a) Když je domácnost v rovnováze, pak MU jednoho zboží se musí rovnat MU zboží ostatních.

[**NEPRAVDA**]

b) Cokoliv, co zvýší celkový užitek - za předpokladu ceteris paribus - má tendenci zvýšit i mezní užitek.

[**NEPRAVDA**]

c) Voda má tendenci mít nízký MU, protože její substituty jsou široce a volně dostupné.

[**NEPRAVDA**]

d) Vzácnější zboží má větší relativní hodnotu substituce.

[**PRAVDA**]

e) Sklon indifferenční křivky měří relativní mezní užítky dvou zboží.

[**PRAVDA**]

MIEK1 – Cvičení 4

Rozhodněte, zda uvedená tvrzení jsou **pravdivá** nebo **nepravdivá**.

a) Snížení všech absolutních cen na polovinu bude mít za následek (za jinak stejných podmínek) zdvojnásobení reálného příjmu.

[**PRAVDA**]

b) Indiferenční analýza je cestou odvození poptávkové křivky v ordinalistické verzi teorie užitečnosti.

[**PRAVDA**]

c) Indiferenční křivky jednoho racionálně se chovajícího spotřebitele se mohou protínat.

[**NEPRAVDA**]

d) Křivku poptávky lze chápat jako množinu bodů rovnováhy spotřebitele při změnách ceny statku X, neměnném důchodu a cenách ostatních statků.

[**PRAVDA**]

MIEK1 – Cvičení 4

Rozhodněte, zda uvedená tvrzení jsou **pravdivá** nebo **nepravdivá**.

- a) Konvexnost indiferenčních křivek vyplývá ze zákona substituce, za kterým se skrývá zákon klesajícího mezního užitku.

[**PRAVDA**]

- b) Racionálně jednající spotřebitel maximalizuje celkový užitek v rámci svého rozpočtového omezení.

[**PRAVDA**]

- c) Mezní užitek nikdy nemůže být negativní.

[**NEPRAVDA**]

MIEK1 – Cvičení 4

Spotřebitel bude uvažovat, že se nachází v rovnovážném stavu:

- a) když z nákupu zboží A bude mít stejný užitek jako ze zboží B
- b) když z nákupu poslední jednotky zboží A bude mít stejný užitek jako z nákupu poslední jednotky zboží B
- c) když každá koruna nákupu zboží A mu přinese stejný užitek jako každá koruna nákupu zboží B
- d) když poslední koruna nákupu za zboží A mu přinese stejný užitek jako poslední koruna vydaná za zboží B
- e) když poslední koruny vydané na nákup zboží A i B nepřinesou zvýšení užitku spotřebitele

MIEK1 – Cvičení 4

Spotřebitel bude uvažovat, že se nachází v rovnovážném stavu:

- a) když z nákupu zboží A bude mít stejný užitek jako ze zboží B
- b) když z nákupu poslední jednotky zboží A bude mít stejný užitek jako z nákupu poslední jednotky zboží B
- c) když každá koruna nákupu zboží A mu přinese stejný užitek jako každá koruna nákupu zboží B
- d) když poslední koruna nákupu za zboží A mu přinese stejný užitek jako poslední koruna vydaná za zboží B**
- e) když poslední koruny vydané na nákup zboží A i B nepřinesou zvýšení užitku spotřebitele

MIEK1 – Cvičení 4

**Který z výroků je úplnou definicí křivky poptávky po statku X?
Poptávková křivka (pro určitý trh) vyjadřuje:**

- a) kolik výrobku X by bylo koupeno při rovnovážné ceně
- b) jak a o kolik by se zvýšily nákupy spotřebitelů, jejichž příjmy se zvýšily a kteří své příjmy vynaložili na nákup daného zboží
- c) jak se mění množství peněz, které lidé vynakládají na nákup výrobku X, když se jeho cena nemění
- d) množství výrobku X, které by se nakupovalo v každém okamžiku, pokud by klesly daně
- e) množství výrobku X, které by bylo zakoupeno v každém okamžiku při každé a jakékoliv ceně, za předpokladu, že jiné faktory, které ovlivňují poptávku jsou konstantní

MIEK1 – Cvičení 4

**Který z výroků je úplnou definicí křivky poptávky po statku X?
Poptávková křivka (pro určitý trh) vyjadřuje:**

- a) kolik výrobku X by bylo koupeno při rovnovážné ceně
- b) jak a o kolik by se zvýšily nákupy spotřebitelů, jejichž příjmy se zvýšily a kteří své příjmy vynaložili na nákup daného zboží
- c) jak se mění množství peněz, které lidé vynakládají na nákup výrobku X, když se jeho cena nemění
- d) množství výrobku X, které by se nakupovalo v každém okamžiku, pokud by klesly daně
- e) **množství výrobku X, které by bylo zakoupeno v každém okamžiku při každé a jakékoliv ceně, za předpokladu, že jiné faktory, které ovlivňují poptávku jsou konstantní**

MIEK1 – Cvičení 4

K maximální realizaci potřeb si za daného příjmového omezení spotřebitelé vyberou spotřebitelský koš, který je umístěn tam, kde:

- a) se nejvyšší indifferenční křivka dotýká linie příjmů
- b) linie příjmů tečuje nejvyšší indifferenční křivku
- c) $MRS = P_x/P_y$
- d) platí všechny předchozí odpovědi
- e) neplatí žádná z předchozích odpovědí

MIEK1 – Cvičení 4

K maximální realizaci potřeb si za daného příjmového omezení spotřebitelé vyberou spotřebitelský koš, který je umístěn tam, kde:

- a) se nejvyšší indifferenční křivka dotýká linie příjmů
- b) linie příjmů tečuje nejvyšší indifferenční křivku
- c) $MRS = P_x/P_y$
- d) **platí všechny předchozí odpovědi**
- e) neplatí žádná z předchozích odpovědí;

MIEK1 – Cvičení 4

Která z následujících vlastností není vlastnost rozpočtové linie:

- a) negativní sklon (resp. směrnice)
- b) lineární tvar při konstantních cenách
- c) posun doprava nahoru při růstu velikosti důchodu
- d) klesající mezní míra substituce
- e) sklon vyjádřený podílem cen statků

MIEK1 – Cvičení 4

Která z následujících vlastností není vlastnost rozpočtové linie:

- a) negativní sklon (resp. směrnice)
- b) lineární tvar při konstantních cenách
- c) posun doprava nahoru při růstu velikosti důchodu
- d) klesající mezní míra substituce**
- e) sklon vyjádřený podílem cen statků

MIEK1 – Cvičení 4

Které z následujících tvrzení popisujících indifferenční analýzu je nesprávné?

- a) každý bod na indifferenční křivce představuje různé kombinace zboží
- b) každý bod na rozpočtové přímce představuje rozdílně kombinace zboží
- c) všechny body na jedné indifferenční křivce představují stejnou úroveň realizace potřeb
- d) všechny body na rozpočtové přímce představují stejnou úroveň peněžního příjmu
- e) všechny body na jedné indifferenční křivce představují stejnou úroveň příjmu

MIEK1 – Cvičení 4

Které z následujících tvrzení popisujících indifferenční analýzu je nesprávné?

- a) každý bod na indifferenční křivce představuje různé kombinace zboží
- b) každý bod na rozpočtové přímce představuje rozdílně kombinace zboží
- c) všechny body na jedné indifferenční křivce představují stejnou úroveň realizace potřeb
- d) všechny body na rozpočtové přímce představují stejnou úroveň peněžního příjmu
- e) **všechny body na jedné indifferenční křivce představují stejnou úroveň příjmu**

MIEK1 – Cvičení 4

Jestliže pátá broskev, kterou spotřebitel konzumuje, mu poskytuje 8 jednotek užitku, šestá mu obvykle bude poskytovat:

- a) přesně 8 jednotek užitku
- b) více než 8 jednotek užitku
- c) méně než 8 jednotek užitku
- d) dvakrát tolik jednotek užitku
- e) přesně $(8/5) \cdot 6$ jednotek užitku

MIEK1 – Cvičení 4

Jestliže pátá broskev, kterou spotřebitel konzumuje, mu poskytuje 8 jednotek užitku, šestá mu obvykle bude poskytovat:

- a) přesně 8 jednotek užitku
- b) více než 8 jednotek užitku
- c) **méně než 8 jednotek užitku**
- d) dvakrát tolik jednotek užitku
- e) přesně $(8/5) \cdot 6$ jednotek užitku

MIEK1 – Cvičení 4

Který z následujících předpokladů není nutný pro indifferenční analýzu?

- a) užitek zboží je měřitelný
- b) užitek odvozují spotřebitelé ze zboží
- c) spotřebitelé se snaží celkový užitek maximalizovat
- d) spotřebitelé si mohou vybírat mezi různými druhy zboží
- e) žádný z nabízených předpokladů není nezbytně nutný

MIEK1 – Cvičení 4

Který z následujících předpokladů není nutný pro indifferenční analýzu?

- a) **užitek zboží je měřitelný**
- b) užitek odvozují spotřebitelé ze zboží
- c) spotřebitelé se snaží celkový užitek maximalizovat
- d) spotřebitelé si mohou vybírat mezi různými druhy zboží
- e) žádný z nabízených předpokladů není nezbytně nutný

MIEK1 – Cvičení 4

Jestliže spotřebitel v průběhu dne spotřebovává jednu tabulku čokolády za druhou a nejí nic jiného, postupně zjišťuje, že:

- a) neustále klesá jeho celkový užitek
- b) neustále roste jeho mezní užitek
- c) současně neustále roste jeho celkový i mezní užitek
- d) roste jeho mezní užitek, zatímco celkový klesá
- e) roste celkový užitek, zatímco mezní roste a pak klesá

MIEK1 – Cvičení 4

Jestliže spotřebitel v průběhu dne spotřebovává jednu tabulku čokolády za druhou a nejí nic jiného, postupně zjišťuje, že:

- a) neustále klesá jeho celkový užitek
- b) neustále roste jeho mezní užitek
- c) současně neustále roste jeho celkový i mezní užitek
- d) roste jeho mezní užitek, zatímco celkový klesá
- e) **roste celkový užitek, zatímco mezní roste a pak klesá**

MIEK1 – Cvičení 4

Jestliže cena citronů vzroste, spotřebitel bude kupovat:

- a) více pomerančů, takže mezní užitek klesne
- b) více pomerančů, takže mezní užitek stoupne
- c) méně pomerančů, takže mezní užitek klesne
- d) méně pomerančů, takže mezní užitek stoupne
- e) méně citronů, takže mezní užitek klesne

MIEK1 – Cvičení 4

Jestliže cena citronů vzroste, spotřebitel bude kupovat:

- a) **více pomerančů, takže mezní užitek klesne**
- b) více pomerančů, takže mezní užitek stoupne
- c) méně pomerančů, takže mezní užitek klesne
- d) méně pomerančů, takže mezní užitek stoupne
- e) méně citronů, takže mezní užitek klesne

MIEK1 – Cvičení 4

Zákon klesajícího užitku znamená, že:

- a) s rostoucím množstvím spotřebovaného statku osobní realizace ze spotřeby vždy klesá
- b) realizace člověka s dodatečnou spotřebou zboží neustále roste
- c) vzrůst osobní realizace bude eventuálně s rostoucí spotřebou zboží klesat
- d) s růstem příjmů potřeba všeho klesá
- e) osobní realizace s rostoucím příjmem neustále roste

MIEK1 – Cvičení 4

Zákon klesajícího užitku znamená, že:

- a) s rostoucím množstvím spotřebovaného statku osobní realizace ze spotřeby vždy klesá
- b) realizace člověka s dodatečnou spotřebou zboží neustále roste
- c) **vzrůst osobní realizace bude eventuálně s rostoucí spotřebou zboží klesat**
- d) s růstem příjmů potřeba všeho klesá
- e) osobní realizace s rostoucím příjmem neustále roste

MIEK1 – Cvičení 4

Alokační funkce linie příjmu a indiferenčních křivek spočívá v tom, že:

- a) poměr mezních užitků a cen všech nakupovaných zboží musí být shodný
- b) mezní užitky každého nakoupeného zboží násobené cenou si musí být rovny
- c) mezní užitek každého zboží musí být nulový
- d) mezní užitky všech nakupovaných zboží musí být stejné
- e) žádná z nabízených variant není správná

MIEK1 – Cvičení 4

Alokační funkce linie příjmu a indiferenčních křivek spočívá v tom, že:

- a) **poměr mezních užitků a cen všech nakupovaných zboží musí být shodný**
- b) mezní užitky každého nakoupeného zboží násobené cenou si musí být rovny
- c) mezní užitek každého zboží musí být nulový
- d) mezní užitky všech nakupovaných zboží musí být stejné
- e) žádná z nabízených variant není správná

MIEK1 – Cvičení 4

Mezní míra substituce statku Y za statek X (MRS_{XY}) vyjadřuje:

- a) míru relativních MU obou zboží
- b) směrnici indifferenční křivky
- c) poměr, v němž je statek Y nahrazován statkem X, aniž dojde ke změně míry realizace potřeb, která je vyjádřena pomocí TU
- d) obrácený poměr mezních užitek statků
- e) všechny nabídky jsou správné

MIEK1 – Cvičení 4

Mezní míra substituce statku Y za statek X (MRS_{XY}) vyjadřuje:

- a) míru relativních MU obou zboží
- b) směrnici indifferenční křivky
- c) poměr, v němž je statek Y nahrazován statkem X, aniž dojde ke změně míry realizace potřeb, která je vyjádřena pomocí TU
- d) obrácený poměr mezních užitek statků
- e) **všechny nabídky jsou správné**

MIEK1 – Cvičení 4

MRS (statku Y za X) = 5 znamená, že:

- a) cena X je pětkrát vyšší
- b) 5 jednotek X může být nahrazeno jednou jednotkou Y při stejném užitku
- c) cena Y je pětkrát vyšší
- d) 5 jednotek statku Y může být nahrazeno jednou jednotkou statku X, aniž se sníží úroveň realizace potřeb
- e) žádná z odpovědí není správná

MIEK1 – Cvičení 4

MRS (statku Y za X) = 5 znamená, že:

- a) cena X je pětkrát vyšší
- b) 5 jednotek X může být nahrazeno jednou jednotkou Y při stejném užitku
- c) cena Y je pětkrát vyšší
- d) 5 jednotek statku Y může být nahrazeno jednou jednotkou statku X, aniž se sníží úroveň realizace potřeb**
- e) žádná z odpovědí není správná

MIEK1 – Cvičení 4

Která z níže uvedených vlastností není vlastností indifferenčních křivek?

- a) indifferenční křivky se nemohou protínat
- b) indifferenční křivky jsou obvykle konvexní
- c) v každém bodě indifferenční mapy leží nějaká indifferenční křivka
- d) mezní míra substituce při pohybu po indifferenční křivce směrem dolů roste
- e) indifferenční křivky jsou klesající

MIEK1 – Cvičení 4

Která z níže uvedených vlastností není vlastností indifferenčních křivek?

- a) indifferenční křivky se nemohou protínat
- b) indifferenční křivky jsou obvykle konvexní
- c) v každém bodě indifferenční mapy leží nějaká indifferenční křivka
- d) **mezní míra substituce při pohybu po indifferenční křivce směrem dolů roste**
- e) indifferenční křivky jsou klesající

MIEK1 – Cvičení 4

Správně doplňte následující tvrzení:

- a) Užitek je termín používaný ekonomickou teorií k označení _____ **subjektivního** pocitu _____ **realizace** spotřebitele ze _____ **spotřeby** jednotlivých statků (výrobku a služeb) nebo z vykonání určité aktivity. Celková realizace je vyjadřována pomocí kategorie _____ užitek (TU) **celkový**.
- b) Mezním užitkem (MU) rozumíme _____ **dodatečnou** realizaci, která spotřebiteli přináší spotřeba _____ **dodatečně** jednotky statku, přičemž množství všech ostatních statků se nemění. MU tedy vyjadřuje změnu _____ při **TU** změně spotřebovávaného množství daného statku o _____ (za **jednotku** „ceteris paribus“).

MIEK1 – Cvičení 4

Správně doplňte následující tvrzení:

- a) Předpokládáme-li přímou měřitelnost užitku (např. v peněžích v bodech), pak hovoříme o kardinalistické verzi teorie užitku, která je spjatá zejména s tzv. rakouskou školou - např. C. Menger (1840 - 1921) apod.
- b) Zákon klesajícího mezního užitku odráží skutečnost, že MC má tendenci s růstem spotřebovávaného množství statku od určitého bodu klesat (+tzv. první Gossenův zákon).

MIEK1 – Cvičení 4

Správně doplňte následující tvrzení:

- a) Pokud spotřebitel volí optimální kombinaci statků (tj. takovou kombinaci, která mu přináší maximální celkový užitek), pak platí, že poměr **MU** **ceně** statku je stejný pro **všechna** spotřebovávaná zboží (podmínka rovnováhy spotřebitele, +tzv. druhý Gossenův zákon). Racionální spotřebitel tedy zvyšuje objem nákupu určitého zboží až do bodu, kdy se **MU** poslední peněžní jednotky vynaložené na jeho nákup **rovná** meznímu užitku **všech** poslední peněžní jednotky vynaložené na nákup ostatních statků. **všech**

MIEK1 – Cvičení 4

Správně doplňte následující tvrzení:

- a) Jestliže předpokládáme přímou neměřitelnost užitku - pak se jedná o ordinalistickou verzi teorie užitku a užíváme aparátu indiferenční analýzy - zejména V. Pareto (1848-1923).
- b) Indiferenční křivka znázorňuje všechny kombinace statků se stejným užitkem pro spotřebitele bez ohledu na ceny těchto statků. Sklon indiferenční křivky je dán obráceným poměrem MU statků a nazývá se mezní mírou substituce (+ve spotřebě). V případě konvexního tvaru indiferenčních křivek tento poměr při pohybu po křivce klesá (což lze odůvodnit pomocí zákona substituce za kterým je skryt pokles MU statků).

MIEK1 – Cvičení 4

Správně doplňte následující tvrzení:

- a) Spotřebitel volí kombinaci statků v závislosti na jeho preferencích (které jsou odraženy indifferenčními křivkami) a v závislosti na tržních možnostech. Množina všech maximálně dostupných kombinací dvou statků, které si spotřebitel může pořídit za daný důchod a při daných cenách, se nazývá linie počtu (rozpočtové omezení). Její sklon je dán poměrem cen obou statků a je na této linii konstantní
- b) V bodě dotyku lineie rozpočtu s maximálně dosažitelnou indifferenční křivkou se sklon lineie rozpočtu (tj. poměr P_X a P_Y) rovná sklonu indifferenční křivky (MRS - tj. poměru MU_X a MU_Y)-
Opět se dostáváme k zákonu rovnosti MU, tentokrát za předpokladu přímé neměřitelnosti užitku.

MIEK1 – Cvičení 4

Správně doplňte následující tvrzení:

- a) Rovnováhou spotřebitele (přesněji optimem spotřebitele) označujeme takovou situaci, ve které spotřebitel maximalizuje _____ při daném _____ **užitku** a cenách statků; tj. nachází takovou kombinaci statků, která při daném **důchodu** a cenách nejlépe realizuje jeho _____ **potřeby**.